بسم الله الرحمن الرحيم

ސިވިލް ކޯޓު
މާލެ
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2278-CVC-2023

ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ރަހުނު ނުދިގެން ލޯނުގެ މައްސަލަ

މައްސަލަ އައިގޮތުގެ ބަޔާން: އިލްތިޒާމު އޮންނަ ބާވަތުގެ ދައުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމުން

ދައުވާކުރާ ފަރާތް: ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C-22/1982)

ދައުވާލިބޭ ފަރާތް: އަހްމަދު އަސްފާދު، ރޯސްވަނީގެ، ށ. ފީވަކް
(އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A265329)

ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު
21 ޛުލްޙިއްޖާ 1444
09 ޖުލައި 2023

ނިމުނު ތާރީޚު
25 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1445
09 ނޮވެންބަރު 2023

ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ

މިއީ، ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު C-22/1982) އިން ސ.ފީވަރް، ރޯޝަނީގެ، އަބްދުﷲ އަސްލަމް (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A265329) ގެ އެދުމަކަށް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ އިން ބީއެމްއެލް އިސްލާމިކް ޕަރސަނަލް ފައިނޭންސް [illegible] ދޫކުރުމުގެ ޝަރުތުތަކަށް އެއްބަސްވެގެން، 2020 އެޕްރީލު 02 ގައި 25,000ރ (ފަންސަވީސް ހާސް) ރުފިޔާގެ ބީއެމްއެލް އިސްލާމިކް ޕަރސަނަލް ފައިނޭންސް މުރާބަޙާ ފެސިލިޓީއެއް އެގްރީމަންޓް ދޫކުރުމަށް، އެގްރީމަންޓް އެއްބަސްވުމުގެތެރެއިން ފައިސާ އަދާކުރަންޖެހިފައިވާ، މި ފެސިލިޓީއާ ގުޅިގެން މިހާތަނަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ އާއި ޖޫރިމަނާ އެކީ އެއްފަހަރާ ހޯދައިދިނުމަށް އަދި ބޭންކުގެ ދަޢުވާގެ ޚަރަދުވެސް ބަދަލުން މައްސަލައަކަށެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް

1. ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ އިން ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާ ފޯމާއި، ދަޢުވާ ފޯމާއެކު ފޮނުވަންޖެހޭ އެންމެހައި ލިޔެކިޔުންތައް އަބްދުﷲ އަސްލަމް އަށް 2023 ޖޫން 25 ވަނަ ދުވަހު ރައްދުކުރެވުނު، ދަޢުވާ ފޯމާއި ލިޔެކިޔުންތައް 2023 އޮގަސްޓް 25 ވަނަ ދުވަހު ދަޢުވާ ފޯމާ ޖަވާބު ރައްދުކުރުމަށް ބާއްވަން ދަޢުވާ ފޯމާ ޖަވާބު ސޮއިކޮށް އިނގިލީގެ ނިޝާން ޖަހާފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ފޯމު 51 "ދަޢުވާ ފޯމު ރައްދުކުރެވުނުކަމުގެ ލިޔުން" އަބްދުﷲ އަސްލަމް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.
2. ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 103 ވަނަ މާއްދާގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދަޢުވާ ފޯމު ރައްދުކުރެވޭތާ 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި، އެ ޤާނޫނުގެ 102 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދިފާޢަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ރައްދުދޭން ވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ދަޢުވާ ފޯމާއި ލިޔުންތައް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ރައްދުކޮށްފައިވީ ނަމަވެސް، 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާއަށް އެއްވެސް ޖަވާބެއް ހުށަހަޅާފައިނުވެއެވެ. އަދި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 106 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތަށް ދަޢުވާ ދިފާޢު ހުށަހެޅުމަށް މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށްވެސް ހުށަހަޅާފައިނުވެއެވެ.
3. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 111 ވަނަ މާއްދާގައި، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 102 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، ދިފާޢުގެ އުނިހުރުން ލިޔުންތަކާ ބަޔާންކޮށްފައިވާ، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 103 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގައި ދަޢުވާއަށް ދިފާޢެއް ހުށަހަޅައިނުވާނަމަ، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތާ ދޭތެރޭ މައްސަލަ ނިންމައި، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދިހަވަނަ ބާބު "ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ކުރާ ޙުކުމް" ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކުރުމަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި

ހާޒިރުގައިކުރާ ހުކުމަކީ މަދަނީ މައްސަލައެއްގައި ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެންވާ ކޯޓެއްގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ހަވާލުކުރުމަށްފަހު، ދަޢުވާއަށް ޖަވާބުދިނުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގައި ދަޢުވާއަށް ޖަވާބުދިނުމަށް ހާޒިރުނުވާނަމަ، މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިންމުމަށްފަހު، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް ދަޢުވާކުރާ އެ ދަޢުވާ ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އެ މައްސަލަ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ޣައިރު ހާޒިރުގައި ނިންމުމަށް ކޯޓަށް ހުކުމްކުރެވޭނެކަމަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާއިން އަންގާފައެވެ.

4. ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދިފާޢު ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތު 14 (ސާދަ) ދުވަސް ހަމަވިއިރުވެސް ދަޢުވާއަށް ދިފާޢު ހުށަހަޅާފައިނުވާތީ އާއި، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 106 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތުން ދަޢުވާގެ ދިފާޢު ހުށަހެޅުމަށް މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދިފައިނުވާތީ، 2023 އޮކްޓޫބަރު 23 ގައި، ޣައިރު ހާޒިރުގައި ހުކުމްކުރެއްވުމަށް އެދޭ ފޯމު ޣައިރު ހާޒިރުގައި ހުކުމްކުރެއްވުމަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައެވެ.

5. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 118 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ވަނީ ދަޢުވާއަކީ ފައިސާގެ އަދަދު ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދަޢުވާއެއްނަމަ، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 117 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅާއިރު، އެ ހުށަހެޅުމުގައި،

(1) އަދަދަކަށް އެނގޭ ދަރަނީގެ ޖުމުލަ އަދަދު ދައްކައި ހަވާލުކުރަންޖެހޭ ތާރީޚު؛ ނުވަތަ

(2) އިންސްޓޯލްމަންޓްތަކަކަށް ބަހާލައިގެން ފައިސާ ދައްކާނެ ގޮތާއި މުއްދަތު

އެނގެން އޮންނަންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމުން، އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 118 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ފައިސާގެ އަދަދު ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދަޢުވާގެ ހުކުމްކުރާނީ ދެވިގެން ޣައިރު ހާޒިރުގައި ހުކުމްކުރާނަމަ، އެ ހުކުމްކުރާނީ، އެ ދަޢުވާގައި ބަޔާންކުރާ ފައިސާގެ އަދަދުގެ ތެރެއިން، ދައްކަން ބާކީހުރި ފައިސާގެ އަދަދާއި ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުތަކާއި އަންނަނިވި ގޮތަށް ނަގައިދިނުމަށްކަމާއި، އެއީ؛

(1) ޣައިރު ހާޒިރުގައި ހުކުމްކުރެވޭތާ އެއް ހުކުމްކުރުމުގައި ފައިސާ ދައްކަން ނުވަތަ ހުކުމްކުރާ ތާރީޚާއި ދައްކަމުން ނުވަތަ؛

(2) ހުކުމްކުރުމުގައި ފައިސާ ދައްކަމުން ގެންދާނެ ނުވަތަ ތާރީޚު އިންސްޓޯލްމަންޓްތަކަށް ވަކިން ފައިސާ ދައްކަމުންދާގޮތަށް ބަހާލައިގެންނެވެ.

6. ޣައިރު ހާޒިރުގައި ހުކުމްކުރާއިރު، މައްސަލާގައި ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުތަކާބެހޭ ގޮތުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭކަން މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 118 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ހޯދުމަށް ދަޢުވާކުރާ،

އަދި ޣައިރުހާޟިރުގައި ހުކުމްކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދުގެ ގޮތުގައި 5,000ރ (ފަސްހާސް ރުފިޔާ) ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވެއެވެ.

7. މި މައްސަލައަށް ޖަވާބުދިނުމުގެ ފުރުޞަތު ހަމަވެފައިދިޔައިރުވެސް މައްސަލައަށް ޖަވާބުދާރީވެފައިނުވާތީއާއި، މި މައްސަލާގައި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 115 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ފަދައިން ޣައިރު ހާޟިރުގައި ހުކުމްކުރުމުގެ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާތީއާއި، އަދި ޤާނޫނުގެ 116 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ފަދައިން ޣައިރު ހާޟިރުގައި ހުކުމް ނުކުރެވޭނޭފަދަ އެއްވެސް ހާލަތެއް ވުޖޫދުވެފައިނުވާތީ، އަދި ޤާނޫނުގެ 113 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ސިވިލް ކޯޓުގެ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވާގޮތަށް މި މައްސަލައިގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ޣައިރު ހާޟިރުގައި ހުކުމްކުރުމަށް ނިންމަން ފެނިގެންދެއެވެ.

8. މިއީ ޣައިރު ހާޟިރުގައި ހުކުމްކޮށްދިނުމަށް އެދިފައިވާ މައްސަލައަކަށްވީހިނދު، އަދި މި މައްސަލަ އިތުރު އަޑުއެހުމަކާ ނުލައި ނިންމައިދިނުމަށް ޣައިރު ހާޟިރުގައި ހުކުމްކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދިފައިވާތީ، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާއާ ހަވާލާދީ، މި މައްސަލައިގެ ހުކުމް ކުރެވިފައިވަނީ، ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމަކާ ނުލައެވެ.

ހުކުމް

ދެންފަހު، އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެގޮތުގެމަތީން ހުރުމާއެކު، ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީގެ ފަރާތުން ސ.މީދޫ، ހޯސަރީގެ، އަހްމަދު އަސްލާމް (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A265329) ގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކުރާ ހަރުން ނިޔުމާ ފެސިލިޓީގެ މި މައްސަލައަށް ބަލާއިރު، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާއަށް ޖަވާބުދާރީނުވެގެން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ޣައިރުހާޟިރުގައި ހުކުމްކުރުމުގެ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި،

ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީގެ ފަރާތުން މި މައްސަލައިގައި ދަޢުވާ ސާބިތުކުރަން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުންތަކުން ދޭހަވާގޮތުން، ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ އަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން 25,000ރ (ފަންސަވީސް ހާސް) ރުފިޔާގެ ބިލްއެއް އިސްލާމިކް ފެސިލިޓީގެ ގޮތުގައި ދީފައިވާކަމާއި، އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފަށް ދަޢުވާލިބޭ އަހްމަދު އަސްލާމް ބާކީ ހުރި ފައިސާ ދައްކާފައިނުވާކަން މަދަނީ މިންގަނޑުން ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި،

މި ފެސިލިޓީގެ ފައިސާ އަނބުރާ ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތް ކަމުގައިވާ އަހްމަދު އަސްލާމް ބޭނުންކުރާނެ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަނބުރާ ދައްކަންޖެހޭ ފެސިލިޓީގެ

އެއްބަސްވުމުގެ މާއްދާތަކަށް ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން އަޅަންޖެހޭ ގާނޫނީ ފިޔަވަޅު އެޅުމާ ގުޅިގެން ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ހޭދަވެފައިވާ 5,000ރ (ފަސްހާސް) ރުފިޔާ އަދި [illegible] [illegible] ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީއަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި،

މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ފަސިލިޓީއާ ގުޅިގެން 2023 އޮގަސްޓު 26 ވަނަ ދުވަހާ ހަމައަށް ފަސިލިޓީގެ ބާކީގައިވާ 9,033.57ރ (ނުވަ ހާސް ތިރީސް ތިން ރުފިޔާ ފަންސާސް ހަތް ލާރި) އާއި ފަސިލިޓީ ދައްކައި ހަވާލުކުރުމާ ހަމައަށް އަރަމުންދާ މަންފާ އާއި ޑިފޯލްޓްގެ ފައިސާއާއެކު [illegible] ފައިސާއެއް ދައްކައި ހަވާލުކުރުމުގެ ގޮތުން މިއަދުން (2023 ނޮވެންބަރު 09) ފެށިގެން ކޮންމެ މަހަކުވެސް [illegible] ފައިސާގެ އަދަދު ދަޢުވާކުރި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ އަށް ދައްކަމުންދިއުމަށް މިއަދުން (2023 ނޮވެންބަރު 09) ފެށިގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފަސިލިޓީއާ ގުޅޭ އެންމެހައި ފައިސާ ދައްކައި ހަވާލުކުރުމަށް ދަޢުވާލިބޭ [illegible] [illegible] އަށް އަންގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމްކުރީ

މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް

ޤާޟީ

1264:ޖ